

HAJDUFÖLD

ELŐFIZETÉSI ÁR HELYBEN ÉS VIDÉKEN
 Egy hónapra 50 K Félévre 220 K
 Negyedévre 110 K Egész évre 440 K
EGYES PÉLDÁNY ÁRA: 2 KORONA

KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP
 Megjelenik hétfő kivételével minden nap
 Felelős főszerkesztő: Dr Komlóssy Imre

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
DEBRECEN, PIACZ-UTCZA 59. SZÁM.
INTERURBAN TELEFON: 3-48 SZÁM.

Regnum christianum

Ravasz László, a dunamelléki református egyházkerület új püspöke hétfőn programot adott, melynek egyes pontjait hosszasan ünnepezték a jelenlevők. Ebből a programból ki-
 szaktjuk a következő alapvető részletet:

„Nézete szerint Magyarországnak regnum christianumnak kell lennie. Nem tüzrel vassal, de etikai belső megújodással kell újjáteremnie. Szomorúsággal latná, ha a katolicizmus hatalmas nép- és nemzetközvetítő erőt bármily irányban kísértés szállná meg. Kooperációt akar és ez rajta nem fog mulni. Az evangélikusok felé is hűséges és erős és lovagias testvér kezét, mint az idősebb, de gyengébb testvér felé kinyújtani.”

Mi más ez, mint amit itt, Debrecenben, 1919. év átdozócsüdtörtékén a Széchényi utcai református paróchián kimondottak és meg-
 cselekedtek, mikor a református, a katolikus és evangélikus lelkijpásztorok kezét adták egymásnak a jövőendő újjépítő munkájára. Ravasz püspök, ime, ugyanezt hirdeti és ha hirdeti, ő bizonnyára meg is fogja tenni.

Nekünk jólesik leszögeznünk ezt a tényt, mint eredeti álláspontunk újabb erősségét és mint a magyar kálvinista közszellem igazi kifejeződését. A lelkek megérése folyik és azt semmi meg nem akadályozhatja: sem farizeuskodás, sem hazudozás, sem hatalmi szóval való berzenkedés. Az igazság diadala mindig bizonyos.

A kiviteli botrány

Folyik a képviselők kihallgatása

Budapest, okt. 4. Pákozdy András képviselő kihallgatását már végleg bofejezték és tegnap este folytatták Zeőke kihallgatását, aki kérte nagyatádi Szabó és Mayer János kihallgatását. Ha a főkapitányság hozzá járul kérelméhez, akkor holnap ez már meg is fog történni. Zeőke ügyében ma újabb tanukat idéztek be.

Zákány Gyula ügyében még tovább foly-
 nak a kihallgatások. Hegyi Sándor rendőr-
 kapitány ma délben kezdte meg Gál Endre kihallgatását. Tegnap este a kihallgatott Esküdt Lajost és Tömörri Angolát visszavitték az ügyészség fogházába, de ma délben 1 órakor a kihallgatásokat ismét megkezdették. — A rendőrség előreláthatólag holnap fejezi be a kihallgatást és megteszi előterjesztését az ügyészségnek.

A kommunisták alkonya

Szifia, okt. 4. A részleges községi vá-
 lasztások során a kommunisták igen sok szá-
 vatarat vesztek, míg az agrár és polgári
 pártok számaránya megnövekedett.

Az egységes párt

Budapest, október 4. Az egységes pártra
 irányuló tárgyalások új stádiumba jutottak,
 amennyiben a Schandi—Eöffy—Vasadi—Ba-
 logh féle kigazdapárti csoport a Keresztyén
 Nemzeti Egyesülésnek egyes politikusaival
 kapcsolatban karöltve programot is dolgozott
 ki. Ezt most vitatják meg, hogy azután vég-
 leges formájában átadhassák Bethlen István
 gróf miniszterelnöknek, akinek politikáját en-
 nek az egységes pártnak megteremtésével
 akarják alátámasztani és megszilárdítani.

Kállay Tibor lesz a pénzügyminiszter

Valkó Lajos intézi ideiglenesen az ország pénzügyeit

Budapest, okt. 4. A hivatalos lap holnapi száma kormányzói kéziratokat közöl arról, hogy a Kormányzó Hegyeshalmy Lajos kereskedelemügyi minisztert felmentette a pénzügyminiszterium ideiglenes vezetésé alól és gróf Bethlen István miniszterelnököt bízta meg a pénzügyminiszterium ideiglenes vezetésével.

Hegyeshalmy Lajos kereskedelemügyi miniszter nagy elfoglaltsága miatt kérte a pénzügyminiszterium vezetésé alól való felmentését. Tekintettel azonban arra, hogy Bethlen István gróf miniszterelnök igen súlyos politikai elfoglaltsága miatt szintén nincs abban a helyzetben, hogy a pénzügyminiszterium ügyeivel intenzívebben foglalkozhassék, a miniszterelnök felkérte Valkó Lajos nyugalmazott államtitkár, aki a békeszerződéssel kapcsolatos ügyekben ezideig is állandóan végzett fontos megbízásokat a kormány részére, hogy adminisztratív államtitkári minőségben a pénzügyminiszterium ügyeit intézze. Valkó állam-

titkár kinevezése szintén a holnapi hivatalos lapban jelenik meg.

A miniszterelnök Hegedüs Loránt pénzügyminiszter lemondása után a pénzügyi tárca betöltésére nézve úgy Valkó Lajost, mint Kállay Tiborral is folytatott tárgyalásokat. Ezek a tárgyalások arra az eredményre vezettek, hogy Kállay Tibor hajlandónak nyilatkozott a tárca vezetésére, minthogy azonban az utóbbi hónapok munkájában egészségi állapota súlyosan megrendült, haladékokat kért a miniszterelnöktől a pénzügyminiszteri tárca ellátására.

Abban történt megállapodás, hogy Kállay Tibor mint kinevezett pénzügyminiszter ez év végén ötvesi hivatala vezetését és az átmeneti időben gróf Bethlen István miniszterelnök mellett, aki a pénzügyi tárca ügyeiért a politikai felelősséget vállalja, Valkó Lajos államtitkár fogja intézni adminisztratív az ország pénzügyeit.

Épülnek a kisakások Debrecenben

December közepére elkészülnek - Elsősorban vagonlakók, menekültek, tisztviselők jutnak lakáshoz - A kormány 10 milliót juttat e célra Debrecennek

Sok százalomramelőt vagonlakó menekültek felesllan a szeme, ha hírül veszi, hogy végre nyílik némi reménye arra, hogy az ajtókon kopogtató telet nem lesz kénytelen szellős vackában kihuzni, hanem hosszú, keserves türés után emberhez méltóbb lakáshoz jut.

Megmozdult a kormány; ha nem is sokat, de az ország lerongyolt helyzetéhez képest mégis jelentős összeget fordít a lakásínség némi enyhítésére s most már a végrehajtással megbízott közegek és a helyi hatóságok feladata lesz, hogy minden késedelem nélkül hozzáfogjanak a megvalósításhoz.

Egyelőre csak magát a tényt regisztráljuk. Városi illetékes tényezőtől még nem kaphattunk információt a tanács programjáról, miután a város urai ma mindnyájan távol vannak.

A kereskedelemügyi kormány tegnap a kisakások ügyében leiratot intézett Debrecen város polgármesteréhez. A leiratban a kereskedelemügyi miniszter arról értesítette Debrecen városát, hogy a törvényhozás által a kisakások megépítésére megszavazott 300 millió koronából a Debrecenben felépítendő 88 két szoba, konyha és kamarából, továbbá 34 egy szoba, konyha és kamarából álló lakótelep felépítésére az állam 10 millió korona építési költséget állapított meg s a leirathoz csatolt utalványon a debreceni állampénztárból egy millió koronát ki is utalt. A lakótelepre összesen 20 millió koronában előirányzott építési költségnek a másik felét, vagyis 10 millió koronát Debrecen tartozik viselni.

A kincstár által engedélyezett 10 millió korona építési hitel után Debrecen város 25 éven át évenként 25% ot, azaz 250 ezer koronát tartozik utólagos negyedévi részletekben fizetni. A 25 év után a tőke tartozékaival együtt törlesztettnek tekintendő. Ezzel szemben a város közönsége köteles a telket díjmentesen rendelkezésre bocsájtani és azt csak az Országos Lakásépítési Bizottság hozzájárulásával jelölheti ki. Köteles a város a lakótelephez

vezető uttestet, vízvezetékét és villamos világítást saját költségén kiépíteni.

A lakásoknak legalább 50%-a egyelőre kizárólag vagonlakók, menekültek és helyhez kötött tisztviselők rendelkezésére szolgálhat.

A lakótelep építésével és vezetésével a miniszter Debrecenre bízta meg, az ellenőrzéssel pedig az államépítészeti hivatalt. Az építésre feltétlenül versenytárgyalás fölött a miniszteri biztosság dönt. B versenytárgyalásnál feltétele mellett a kisiparosok, és pedig elsősorban debreceni kisiparosok vétetnek figyelembe. A hitelt a miniszter az építkezések előhaladásának mérvében utalja tovább. — A leirat további során a miniszter a következőket írja:

„Felhívom a polgármester urat, hogy a tőlem vett utasításra az építési munkák megkezdése iránt haladéktalanul intézkedjék és a munkálatokat a legnagyobb takarékoság szem előtt tartásával olyképen folytassa, hogy az egész lakótelep mielőbb, de legkésőbb folyó év december 15-re a használatnak átadható legyen. Hangsúlyozni kívánom, hogy a szóban forgó lakótelep építési költsége a 20 millió koronát semmi esetre sem lépheti túl, miután a pénzügyminiszter ur újabb póthitel engedélyezéséhez hozzá nem járulhat.

— Amennyiben mégis az építési költségek ezen összeget felulmulnák, a többletet Debrecen város tartozik majd viselni. Viszont ha a szóban levő építési program végrehajtása alkalomával az előirányzattal szemben megtakarítás mutatkoznék, az felerészben a kincstárt, felerészben pedig Debrecen városát fogja illetni. A felépített lakótelep használatba vételkor Debrecen város tulajdonába megy át, chez képest annak költségeit a város tartozik viselni . . .”

A telep adómentességéről a miniszter külön rendelkezésben fog intézkedni, az idevonatkozó tárgyalások már folyamatban vannak. Az építési akció vezetőjeül a miniszter Török Gyula miniszteri tanácsost küldte ki.

A felvidéki magyarság lelkes tüntetése

A hatarmegállapító antant bizottság előtt

Budapest, okt. 4. A magyar—csehszlovák határ megállapítására kiküldött bizottság szeptember 22-től, október 2-ig megszemlélte az Ipoly, Torna, Rimaszombat határáig terjedő határterületet, hogy a határvonal általános határsát megítélhesse és hogy meggyőződjék arról, hogy vajon alaposak-e a határ megváltoztatására irányuló magyar követelések. Ebből a célból két albizottság alakult, az egyik Ostroy angol ezredes, a bizottság elnöke és Anio japán őrnagy, továbbá két magyar és két cseh delegáltból áll. A másik bizottság tagjai Ufler francia, Pelicelli olasz ezredes, valamint szintén két magyar és két cseh delegált.

Az első albizottság bejárta a Szob, Ipoly-ság, Balassagyarmat, Salgótarján, Losonc, Rimaszombat, Ózd, Putnok, Peisócz vidékét. A második bizottság Losonc, Kassa, Munkács, Ungvár, Beregszász környékét tekintette meg.

Mindkét albizottság a magyarság lelkes tüntetésének volt szemlélője s a magyarok mindenütt azt kívánták, hogy esatolják vissza őket elszakított testvéreikhez, az anyaországhoz. — Tornaalján a bizottság két kocsiját virágesszel árasztották el és levett kalappal énekelte a tömeg a nemzet imáját a Hymnuszt.

A cseh hatóságok mindent elkövettek, hogy a bizottság érkezését eltilkolták és Pelsőczre mégis 12 község kiküldöttjei érkeztek meg egy egész éjjeli gyaloglás után, hogy a bizottságot még ott találják. Különösen Kassán volt nagy a lelkesedés, de Ungváron, Munkács, Beregszászon szintén virágesszel borították el a magyarok autóját és körítették őket, hogy ne hagyják elveszni véreiket.

A bizottság által összegyűjtött anyagot a közeljövőben fogja az összbizottság feldolgozni.

Mikor a rabló panaszkodik . . .

Ausztria nem mér bevonulni, hanem tényleges átadást kíván s az örökös birtoklás biztosítását

Elismerik, hogy átadtuk Nyugatmagyarországot

Sopron, október 4. Nyugatmagyarország átadási jegyzőkönyvének aláírása után Ferrario tábornok a tábornoki bizottság nevében Hegedűs Pál altábornagyhoz megleghangu szavakat intézett és azon meggyőződésének adott kifejezést, hogy Magyarországra szép és dicsőséges jövő vár még, amelyet a jelenlévő antant tábornokok valamennyien szívből kívánnak. — A tábornokok magyarországi tartózkodásuk idején megtanulták becsülni a magyar népet s főképp hazaszeretetüket.

A jegyzőkönyv, amelyet tegnap aláírtak, egyébként azonos azzal a jegyzőkönyvvel, amelyet augusztus 29-én, az átadásnak eredetileg tervezett napján kellett volna aláírni. Az antant tábornokok a jegyzőkönyv aláírásával igazolják hogy Magyarországtól Nyugatmagyarországot rendben átvették s Magyarország ezzel a trianoni békeszerződésben foglalt kötelezettségeinek eleget tett.

Az átadási jegyzőkönyv hitelesítése

Budapest, okt. 4. Sopronban tegnap aláírt és a nyugatmagyarországi átadásra vonatkozó jegyzőkönyv a következőképpen hangzik: Miatán Magyarország az 1920-ik év június hó 4-én Trianonban aláírt, közte és a szövetséges főhatalmak között jelenleg érvényben levő békeszerződés 71-ik §-a értelmében Ausztria javára lemondott a volt magyar királyságnak azokra a területeire vonatkozó minden jogáról és igényéről, amely területek Magyarországnak a nevezett szerződés második részének 27-ik §-ának első pontjában megállapított határain kívül esnek, alulírott megfelelő felhatalmazás alapján kijelenti, hogy Magyarország nevében jelen okirattal átadja nevezett területeket a szövetséges főhatalmaknak azon célból, hogy azok Ausztriának átadassanak.

Kelt Sopronban, 1921. október 3-án. Teljhatalmu megbízott, a m. kir. kormány képviselője Hegedűs Pál tábornok. A szövetséges főhatalmak képviselői: brit képviselő: R. Gordon, Franciaország képviselője Hamelin, Olaszország képviselője Carlo Ferrario.

Még Ausztria panaszkodik!

Bécs, okt. 4. A „Wiener Mittags-Zeitung” írja: Teljesen tisztán áll, hogy Nyugatmagyarország tényleges átadásáról szó sines és hogy a legutóbbi napokban Nyugatmagyarországon a legcsekélyebb változás sem történt. A magyar kormány el akarja hitetni a világgal, hogy az antant ultimátumát idejében teljesítette s hogy igényt tarthat arra, hogy most tárgyaljon azokról a magyar követelésekről, amelyeket a nyugatmagyarországi kérdés következtében támasztott. Az osztrák kormány álláspontja világos: Ausztria számára a soproni enunciació semmis.

A MTI. megjegyzése: A magyar kor-

manynak a nyugatmagyarországi kérdésben s főleg a kiürítés körül tanúsított magatartásának elbírálására az osztrákok nem illetékesek, e tekintetben csak a trianoni békét aláíró antant hatalmak jöhetnek számításba. Miatán a trianoni békét aláíró nagyhatalmak, valamint Magyarország a Nyugatmagyarország átadásáról szóló jegyzőkönyvet aláírták, az osztrák részről támasztott kifogásoknak sem sulya, sem jelentősége nincs és Magyarország helyzete szempontjából ilyen kifogások tökéletesen közbömbösek.

Budapest, okt. 4. Uglátszik, hogy az osztrákok, akik állandóan azt hirdették, hogy Burgenland népe tárt karokkal várja őket, nem hajlandók átvenni a területeket, ugyanis nem akarják aláírni az átadási jegyzőkönyvet.

Érdekes, hogy eddig az osztrákok mincuntalan azt hirdették, hogy semmi közük a magyarokhoz, ők az antantól veszik át Nyugatmagyarországot.

Bécs, okt. 4. Az „Abend” írja: Az antant nemcsak esorban hagyta Schober urat, hanem paprikajancsit is csinált belőle, úgy hogy máttól kezdve a budapesti iskolásfiúk is nevetni fognak rajtunk. Mi kegyelemre ki vagyunk szolgáltatva a magyaroknak és az antantnak, amely kétségtelenül egyetért a magyar grófi kormányzattal.

Olaszország képviseli az antantot

Budapest, okt. 4. A tegnapi nap fontos diplomáciai tárgyalásokkal telt el. A francia követ és Castagnetta herceg olasz követ személyesen tárgyaltak Bánffy Miklós gróf külügyminiszterrel a B. zóna kiürítéséről és a nagykövetek tanácsának döntéséről, amely Velencébe hívja a magyar és osztrák kormány megbízottait.

Castagnetta herceg a tárgyalásról a következőket mondotta: A tárgyalások a nagykövetek konferenciájának döntése alapján folynak. Della Torretta márki olasz külügyminiszter, amikor látta, hogy a tárgyalások Magyarország és Ausztria között komoly mederbe terelődnek, értesítette antant-kollegáit s így jött létre a nagykövetek döntése.

A nagykövetek tanácsának megbízását Olaszország képviseli, azzal az utasítással, hogy Ausztria és Magyarország teljhatalmu megbízottait hívja össze egy szűkebb konferenciára. Egyéb utasítást Olaszország mandátuma nem tartalmaz. Egyébként valószínű, hogy a velencei konferencia már néhány nap múlva összeül és remélhető, hogy létrejön a megegyezés és az esetleges megállapodásoknak a magyar kormány érvényt fog szerezni.

Bécs, okt. 4. A prágai olasz követ a „Prager Tagblatt” képviselőjével folytatott beszélgetésében kijelentette, hogy Olaszország követtől akcióját már Benes akciója előtt megkezdte, bár ez nem vált köztudomásúvá. Olaszország lépésében nem szabad Csehország

ellen irányuló szándékot keresni. Az elasz lépés célja a középeurópai béke fentartása.

A hét végén Velencében tárgyalunk Ausztriával

Budapest, okt. 4. A külügyminiszteriumban a következőket közölték:

A magyar kormány megfelelően a trianoni szerződésből folyó kötelezettségeinek, a tegnapi napon kiürítette Nyugatmagyarországot és átadta a szövetségek tábornoki bizottságának. Az átadás úgy történt, ahogy azt az érdekeltek felek még augusztus havában kölcsönösen megállapították. Eszerint Nyugatmagyarországot a kormánynak nem közvetlenül Németausztriának, hanem az antantnak kellett átadni. A megfelelő formák között fog megtörténni a Németausztriának való átadás is. Az átadási jegyzőkönyvet a tábornoki bizottság és a magyar kormány képviselője írták alá, amivel magyar részről a nyugatmagyarországi terület átadása lezáródott. Hogy Németausztria miképp veszi át a nyugatmagyarországi területet, az Németausztriának és az antantnak az ügye.

A nagykövetek tanácsa által elrendelt tárgyalás a magyar és német-osztrák kormányok között Velencében valószínűleg e hét végén fog megkezdődni és remélhetőleg teljes eredménnyel fog végződni. A tárgyalásban való részvételtől úgy a magyar, mint a német-osztrák kormány közölte hozzájárulását az elasz kormánnyal. A velencei találkozón valószínűleg nemcsak Bánffy Miklós gróf külügyminiszter vesz részt, de Bethlen István gróf miniszterelnök is Velencébe utazik, Németausztria részéről Schober szövetségi kancellár jelenik meg a tanácskozáson, amelyen Della Torretta márki fog elnökölni.

Zürich, okt. 4. Rómából jelentik: A „Giornale Italia” értesülése szerint a velencei konferencia az eddigi diszpozíciók szerint október 10-én délután 10 órakor kezdődnek. A konferencia 6—8 napig fog tartani.

Bécs, október 4. (Magánjelentés) A Neue Freie Presse jelenti: A velencei összejövetel a hét utolsó napjain lesz. A tanácskozáson Magyarország részéről Bánffy Miklós gróf külügyminiszter, Ausztria részéről Schober szövetségi kancellár és a szövetséges hatalmak képviselőiben Della Torretta márki elasz külügyminiszter fognak résztvenni.

Schober kaneellár mint beavatott helyről értesülünk, mindjárt az értekezlet kezdetén azt a kérdést fogja felvetni, hogy a szövetséges hatalmak, amelyeknek védelme alatt Nyugatmagyarország jelenleg áll, minő garanciákat nyújtanak Ausztriának Nyugatmagyarország formális kiürítése után a terület tényleges kiürítésére, a bandáktól való megtisztításra és annak zavartalan birtoklásra nézve.

A szövetségi kancellár csak ezeknek az ügyeknek kielégítő módon való tisztázása után lesz abban a helyzetben, hogy esetleg közösen megállapítandó határrendezési kérdésben általános tárgyalásokba bocsátkozzék. Erre vonatkozólag érdemleges tárgyalások azonban csak Nyugatmagyarországnak Ausztria részéről való tényleges birtokbavétele után indulhatnak meg. Schober kancellárnak Benes cseh miniszterelnökkel való találkozója a velencei konferencia folytán rövid halasztást szenved. (MTI)

A felkelők lefegyverzése

Bécs, okt. 4. A „Neues Wiener Journal” jelenti Berlinből: A magyar kormány, egy ide érkeztet budapesti távirat szerint, a hatalmakat értesítette arról, hogy a magyar kormány mit sem tehet a szabadcsapatok lefegyverzésére. — Tartani kell attól, hogy komoly események következnek be, ha a nemzeti hadsereg fegyverrel volna kénytelen fellépni a felkelőkkel szemben. Fegyveres erővel a lefegyverzett szabadcsapatok ellen csak külföldi csapatok léphetnek föl.

A MTI-t illetékes helyen felhatalmazták annak közlésére, hogy ez a hír légből kapott koholmány. A magyar kormány a hatalmakat soha ilyen értelemben nem informálta.

MINDEN ÖNTUDATOS MAGYAR EMBER CSAK KERESZTYÉN LAPOT OLVAS!

N A P I H I R E K

— **A főispán hivatalában.** Miskolczi Lajos főispán Ámosdi birtokáról visszaérkezve, tegnap már újra hivatalában volt.

— **Apponyi a pozsonyi egyetem tiszteletbeli tudora.** Budapestről jelentik: A hivatalos lap holnap száma a Kormányzó kéziratát közli amely miniszter előterjesztésére megengedte, hogy a M. Kir. Erzsébet Tudományegyetem tanácsa gróf Apponyi Albertet tiszteletbeli bölcsészeti doktornak avathassa és részére a tiszteletbeli doktori oklevelet kiszolgáltathassa.

— **A Magyarság művészestélye.** A Magyarság vasárnap este végbemenő művészestélye rendezésének előmunkálatai immáron befejezést nyertek, úgy hogy vasárnap délután a Magyarság szerkesztőségének tagjai élükön Milotay Istvánul Debrecenbe érkeznek. Ez alkalommal színültig fog betelni, az előjelekből ítélve, az Arany Bika hatalmas nagy terme, ahol Milotay István a Magyarság ragyogó tollú főszerkesztője, a város I. kerületének követe, szőlési fog a Magyarság debreceni olvasótáborához. A fényesnek ígérkező irodalmi estélyen ott lesz városunk társadalmának színe-java, akik hallani fogják a Magyarság szerkesztőségének nagynevű író- és művészgárdáját. A művészestélyre jegyek csütörtökön reggeltől kaphatók Csáthyúti, Antalffyúti, Springernél és a Méliuszúti. Azok, akik ezeken a helyeken jegyeket előjegyeztek, jegyeiket ott átvehetik csütörtökön délután kezdve.

A rendezőség a Hadróá tagjainak ingyen jegyeket bocsátott rendelkezésre, azokat a tagok a szövetség irodájában szombaton délig átvehetik.

— **Vajnóczy József professzor Debrecenben.** A piarista rend egyik nagytudású és szinpatikus tanár tagja Vajnóczy József a piaristák budapesti házában tagja hivatalos ügyben Debrecenbe érkezett. A kitűnő professzor 12 évvel ezelőtt került el Debrecenből, hol tanítványai körében nagy szeretetnek és becsülésnek örvendett, Budapestre. A régi, kedves tanárt volt tanítványai nagy örömmel látják Debrecenben, hova valószínűleg 8 is szívesen gondol vissza az idegenből.

— **Előterjesztések a debreceni bíróságoknál.** A hivatalos lap közli, hogy a m. kir. igazságügyminiszter a debreceni királyi ítéltáblánál: a főgazdától teendőkkel megbízott Antal Miklós irodafőtisztet, Székely Mihály irodafőtisztet, Berki Géza segéd tisztet irodafőtiszté; a kir. törvényszéknél Szokolay János főig. c. és j. felruh. menekült zombori irodafőtisztet irodafőtiszté, Debreczeni József irodafőtisztet irodafőtiszté; a debreceni járásbírósnál Bányász Zsigmond VIII. oszt. telekkönyvezetőt a VII. fiz. osztályba, Bozók János X. oszt. telekkönyvezetőt a IX. fiz. osztályba, Moskovitz Mór irodafőtisztet irodafőtiszté, Biró János Klein Sándor, Szványay Miklós irodafőtisztet irodafőtiszté, Dömötör Pál segéd tisztet betárszerkesztő telekkönyvezetővé, Bende Gusztáv s. tisztet irodafőtiszté; a kir. ügyészségnél Farkas József segéd tisztet irodafőtiszté kinevezte.

— **Csak kis határigazítás.** Take Jonescu szerint a határ kijelölésére kiküldött nemzetközi bizottság visszautasít minden magyar javaslatot, mely a magyar-román határ gyökeres megváltoztatását célozza, úgy hogy csak kisebb jelentőségű, helyi határigazításról lehet szó.

— **A Szt. Erzsébet Egylet** 6-án, csütörtökön délután 4 órakor tartja rendes választmányi gyűlést a Kath. Otthonban. Az egylet ipari szakosztálya október 15-én kezd meg működését, játékbaba, házcipő, nyakkendő és kalap készíttéssel. Egy kurzus 4-6 hétig tart, mely időre a tandíj egy kurzuson 100 K, a kalap készítésnél 200 K. Jelentkezni lehet naponta 3-6-ig özv. Engeszer Józsefnél, Timár-u. 5. Az egyesület módot akar nyújtani keresztényen tisztviselő családoknak, hogy szükségleteiket elkészítsék. Az egyesület gondoskodik arról, hogy a készített felesleget értékesítsék.

— **Szüretel a város.** A városi tanács és az aljegyzői kar mintegy 26 tagból álló csapata tegnap délután a város szőlőjébe, hogy elfogyassa azt a szüreti juhos kását és pörköltöt, melyet a társaságnak a szőlő jó eresztésének örömeire Magoss György tisztifőgyűző készített, magyaros szaktudással. A szüreti ebéd igen jól sikerült s értesülésünk szerint a városi urak a késő délutáni órákig maradtak együtt az „Ej rá érünk arra még!” című határos dal énekése mellett.

— **Fényüzési adót fizetők figyelmébe.** A munkatorlás elkerülése céljából az 1921. szeptember hónapban beszédett fényüzési adónak az államháztartáshoz beszállítására nézve a debreceni m. kir. állampénztár a következő határnapokat állapította meg: 6-án fényüzési vállalatoknak minősített összes kávéházak, cukrászdák, éttermek, tejszarnokok, továbbá a különleges fényüzési vállalatnak minősített orfeumok és kabarek, ugyisint minden kiskereskedők, kik általában fizetik a fényüzési adójukat. 7-én A, B, C, D betűk, 8-án E, F, 10-én G, H, I, J, 11-én K, L, 12-én M, N, O, P, 13-án R, S, 14-én T, U, V, Z betűkkel kezdődő általános fényüzési cikkeket foglalkozók fizethetik be a fényüzési adót. Az elmaradottak szintén 14-én fizethetik, azonban a kitűzött napról való elmaradásukat igazolni tartoznak. Felhívtnak az adózók, hogy a határnapokhoz saját érdekében szigorúan alkalmazzanak, mert egy rendbontó az egész sorrendet megzavarja és azon célt, hogy a hosszas vára kozásokat meggátoljuk, lehetetlenné teszi. Az október 15-e után szállítja adóját, a törvény 151. §-a szerint meg 50 százalékos adópótlékot tartozik fizetni. M. kir. állampénztár.

— **A dohány árú különbözeti pótlékról.** A pénzügyminiszter hirdetményileg értesítette a kincstári dohánytermelőket, hogy a beváltási áron felül engedélyezett árukülömbözeti pótlékot a dohány beváltási árak 20%-ban állapította meg.

— **Avarescut megdobálták.** Arad mellett, Mikela község vasúti állomásán az átutazó Avarescu román miniszterelnököt a lakosság záptojással dobálta meg, úgy, hogy kénytelen volt a vasúti szakasz belsejébe menekülni.

— **Magy. Köztisztv. Fogy. Szöv. közleménye:** Kedvezményes tűzifa ismét kapható felvágatlan is a Helyi-Vasut telepén (Késes-u. végén) levő faraktárunkban.

Kölcson Oroszországnak

London, okt. 4. A Daily Telegraph jelentése szerint az oroszországi kölcson attól teszik függővé, hogy a szovjet kormány elismerie-e háborus adóságait.

A hatóságí örlés biztosítása

A malomok hatóságí örlése zavartalan folytatása biztosítása érdekében a kormány a hivatalos lap holnap számban megjelenő rendelettel úgy intézkedik, hogy a földművelésügyi miniszter felhatalmazást kap, hogy olyan esetekben, amikor a hatóságí örlés folytatására szerződött malom és a hatóságí gabonával megfelelően ellátott malom a hatóságí örlést nem folytatja a lisztkiutalásnak megfelelő mértékben, a hatóságí készleteket a mulasztó malom költségére és veszélyére más malomba szállíthassa, a malomnak szabadforgalmi örlésből eredő liszt-készletét igénybe vegye és az igénybevett lisztmennyiséget a malomban tárolt hatóságí gabona feldolgozása után a hatóságí örlésből pótolja.

Éhínség Oroszországban

Moszkva, okt. 4. A Prawda jelenti: A Volga vidéke rettenetes éhínségben szenved. Különösen súlyos a helyzet Saratow kormányzóságbeli gyermekek számára. Ebben a kormányzóságban összesen 822.679 gyermek van 1-16 év között. A gyermek-otthonok képtelenek arra, hogy ezeket mind ellássák élelemmel. A lakosok kénytelenek koldulni menni. A pártszervezetek óriási erőfeszítéseket tesznek, hogy ezeket az állapotokat javítsanak.

— **A vasárnapi virágnap.** A jótékony Nőegylet által vasárnap délelőtt rendezendő virágnap iránt igen nagy érdeklődés nyilvánul a város minden rétegében. A Nőegylet vezetőségének sikerült megnyerni Helvey Erzsébet, Halassy Mariska, Kálmán Manci és Novák Margit művésznőket, a Csokonai-színház népszerű tagjait, akik virág- és likőrös sátrakban közreműködésükkel csak emelni fogják a virágnap sikerét s a Nőegylet agilis munkájának eredményét.

— **Az ÉME V. kerületi alcsoportja** ma d. u. 6 órakor az Egyház tér 13. sz. alatti új helyiségében taggyűlést rendez. Megnyitó beszédet dr. Iványi Béla egyetemi tanár tart, Puskás Jenő szerkesztő pedig Jugoszlávia jelenlegi helyzetét ismerteti.

— **Figyelmeztetés az utazóközönséghez.** Ertesítem a t. utazó közönséget, hogy felettes üzletvezetőgünk rendelkezése a tokaji Tiszahid harmadik nyílásában a végleges vasszerkezet betelése miatt Rakamaz-Szerencs állomások között folyó hó 8-án és 9-én a podgyász, gyorsáru, expreszáru, teheráru és postaforgalom teljesen beszüntetett s ezen idő alatt a személyforgalom is átszállással fog lebonyolítani. Ezen forgalmi korlátozás miatt tehát folyó hó 8-án az 1714 (indul Debrecenből 4 óra 35 perckor), 1712 (indul Debrecenből 14 óra 35 perckor), valamint 1711. érk. Debrecenbe 12 óra 38 p) és a 1713 (érk. Debrecenbe 23 órakor), számu vonatoknál a személyvonat forgalom csak átszállással lesz lebonyolítható. Folyó hó 9-én csak az 1714 és 1711 számu vonatoknál lesz átszállás, míg az 1712. és 1713. számu vonatok már a hídön áthaladhatnak. Ezen intézkedésekkel kapcsolatban figyelemztem a t. utazó közönséget, hogy szombaton, péntek 8-án csak elkerülhetetlen szükség esetén utazzék Tokajon át és csak a legszükségesebb és mentül kisebb kézi podgyászt vigye magával, mert az átszállás helyén körülbelül 3 kilométer utat gyalog kell megtenni. Az állomás főnök: Lathóczy.

— **Csehország nem ad utlevelet.** Prágából jelentik: A Magyarországra szóló utlevelek kiadását két nap óta beszüntették. A Luda-pesti cseh követség is csak Csehországon át való utazásra ad vizumot. A Magyarországból Csehországba való beutazást beszüntették.

— **Megkerült az ókuláró.** Pösch Sándor, a Meindl-cég üzletvezetője tegnap a Szécheny-utcán egy ókulárét talált. Mivel a szemüveg tulajdonosa egyszerűbb ember lehet és mivel a szemüveg ára most elég nagy, a becsületes megtaláló arra kért minket, tegyük közzé, hogy a szemüveget igazolt tulajdonosa a Meinféle üzletben (Piac-utca 59. sz.) átveheti.

Megölte a vetélytársát

Tíz évi fegyházra ítéltek a gyilkos szerelmes legényt

Megirtuk annak idején azt a falusi szerelmi drámát, ami a nyáron játszódott le Szentpéterszegen s halálos kimenetellel is járt az egyik félre nézve. A régi história, mely mindig új marad: két legény szeretett egy leányt s ezért kellett az egyiknek elpusztulnia.

Karácsony Sándor és Cs. Szabó Károly egy uradalomnak voltak szolgálai s mindketten szerelmesek voltak Szőlőssy Juliánába. A leánynak Karácsony iránt volt hajlandósága s ezért Cs. Szabó halálos ellensége lett szerencsés vetélytársának s folyton kereste az alkalmat, hogy leszámolhasson vele. A pünkösti táncmulatságon meg is fenyegette, de az indulat csak július 10-én robbant ki végzetesen a vetélytársakból.

Nagy bált rendezett ekkor a fiatalság s itt szájról-szájra járt a plotyka, hogy a leány szeretője lett Karácsonynak. Szőlőssy Juliánna bátyja felelősségre is vonta a legényt a szálongó hírek miatt, ez azonban határozottan visszautasította a vádakait.

Mikor aztán most már mindketten utána jártak a hír forrásának, kiderült, hogy az Cs. Szabótól ered, aki bosszúból terjesztette.

A legényekben forrt a düh s mikor a sötétben összeakadtak Cs. Szabóval, egyikük odavágta neki:

— Ha hazudozni tudsz, felolj is megérte!

Szerdán reggel nyílik meg a **Gelber Testvérek** Hajdusági férfi, fiu és gyermekruha áruháza Piac-u. 67. (Megyeházával szemben, Frohner-épület)

Itt vásárolhat legolcsóbban kész férfi és fiu ruhákat, téli és bőrkabátokat Mérték szerint megrendelt magyar ruha o o o 24 óra alatt elkészül. o o o

Az erre visszafelé, hogy helyt is áll, de csak egyfelé szemben. A legények értettek a szóból s félrehúzódtak, teret engedve Karácsonynak. Rövid szóváltás után eldörrent Szabó revolveréből egy éles lövés, Karácsony néhány lépést tántorgott előre s végigzuhant a földön. Két hét múlva, július 24-én bele is halt a halálos lövésbe.

A gyilkost tegnap vontá felelősségre a debreceni kir. törvényszék Nagy Kálmán dr. ítélőtáblai bíró elnöklété alatt működő tanácsa. A nagy tárgyalási terem zsúfolásig megtelt érdeklődő közönséggel.

A vádirat ismertetése után a vádlott Szabó adta elő egykedvűen, nem sok intelligenciára való módon, hogy Karácsony őt egy bontól fejbövégtá s ezért lött rá. Egyebekben tettét mindenben beismerte.

A tanúhallgatások során Széllősy Juhánát hallgatta ki elsőnek a bíróság. A szerencsétlen dráma tulajdonképeni okozója másként hallgatott, rendkívül szűkszavúan felelgetett a kérdésekre, csak a vádlottal való szembesítéskor vesztette el őnralmát s élesen hangzott, hogy ellenséges viszonyban van vele. Udvarolt ugyan neki s meg is kérte feleségül, de nem ment hozzá, mert sohasem szívelhetette.

A többi tanu a Karácsony és Szabó közötti ellenségeskedésről és a gyilkosság körülményeiről tett egybehangzó vallomást.

A törvényszéki orvosszakértő véleményének ismertetése után, — mely szerint Szabó kissé korlátolt, de azért épelméjű és beszámítható — Erdy Kálmán dr. kir. ügyész kérte a bíróságot vádbeszédében, hogy a vádlottat előre megfontolt szándéku emberölés büntetőben mondja ki bűnösnek s ehhez mérten szabja ki a büntetést.

A védő az onyhitó körülmények figyelembevételével halált okozó testisértés megállapítását kéri.

A perbeszédok elhangzása után a bíróság tanácskozára vonult vissza. Félégy óraker hirdette ki az ítéletet Nagy Kálmán elnök, amely szerint a kir. törvényszék bűnösnek mondotta ki a vádlottat szándékos, de előre meg nem fontolt emberölés büntetőben, amelyet szerencsétlenségéből követett el, továbbá 3 rendbeli vétségben s ezért őt össz büntetésül 10 évi fegyházra s kétszáz korona mellék büntetésre ítélte. A büntetésből 2 hónapot az előzetes fogsággal kitöltöttnek vett a bíróság.

A kir. ügyész az ítéletben megnyugodott, vádlott és védője fellebbezett.

SPORT.

Gerő győzelme

Budapest, okt. 4. Mint ismeretes, vasárnap délután a MAC nemzetközi atletikai versenyén Gerő a 100 méteres síkfutásban legyőzte Houben-t. A német bajnok nem tudott belenyugodni vereségébe és revansra hívta ki Gerőt. Ma délután a 100 méteres síkfutásban Gerő ismét legyőzte Houben-t 11 másodperc alatt. A 200 méteres síkfutásban Houben szintén vereséget szenvedett. Gerő ideje 22.5 másodperc, egy félméterrel nyerve. Gerő e győzelem után a kontinens legjobb futójának tekinthető.

Felülnő volt, hogy a kevés lövést is kettő kivételével a messze játszó Patsky és Kripkó fedezet küldte a kapunkra. A stílusból következően ne állásuk magunkat azzal, hogy az eredmény a mérkőzés híi kifejezője. Véleményünk szerint a vendégek először könnyelműen lázáltak s mint ilyenkor, rendszeren lenni szokott, utóbb nem bírák megtalálni a kellő s helyes játékok. Nem hallgathatjuk azonban szó nélkül 2 játékos idő előtti beállását. Miképen kívánhatja az a kerület egyesületeitől a szabályok betartását, amelyek maga sem tartja be? Nézetünk szerint az az erkölcsi vereség ezzel, ami ebből következik, fel nem ér! Töltek volna ki a játékok, vagy alapszabály szerint kérték volna játékgengedélyt az MLSz-től, mert a kerület saját bírája nem lehet, míg leigazolhatók.

Tanulmányok a válogatott mérkőzéséről. A két csapat játékaról szólva megállapíthatjuk, hogy a miskolciak ésszerűen kombináltak, cselezéseik jók, az olók többnyire biztosak s védelmüket többnyire áttemeléssel törték keresztül. Hibájuk a félmagas s magas játékok forszírozása, valamint azon körülmény, hogy nem górra játszottak, inkább csak szemnek. Éles s gyors passzok jól voltak irányítva és minden labdára mentek. Presovszky kiváló beadásait a gyors előrefutás s Csapkay folytonos off-sied helyzete befejezni nem engedte. A mi csapatunk lassabb mozgású volt s pár játékos kivéve, a labdát nem igen mentek. Lab-

dát nem tudták maguknál tartani s a labda osztogatásnál is hiányzott az ésszerűség. A támadás s védelem összekötő szerve nem volt sehol, a gólok mindkét oldalán a védelem hibájából estek. Míg a miskolci csapatban a fedezetsor balhali kivételével a támadás kiegészítő sze vét képezte s az összájátéknak egy szerve egésze lett, minálunk darabos s a támadásnak hasznára nem volt. Munkájukat a vendégek hátvédei gazdaságosan osztották be, az egyik a támadást nyomon követte, a másik bizonyos féltávolságban a közepén állott. A helyezkedések mindannyioknak megfelelő volt. Passz játékokat jellemezte még, hogy nem a nálunk kultivált tolasí módszer, hanem az erős, szinte lövészerű átadás volt a keresettebb mód, melynek továbbítása is könnyebb volt.

SZÍNHÁZ.

A kis cukros. Francia darabnál már régóta nem kell nézni a megismerési módját; a francia írónak ezer esetből kipróbáltan tudatos technika áll rendelkezésére egy, hogy az más, mint tökéletes nem is lehet. Ez bizonyosodott be ismét tegnap este a Csokonai-színházban, ahol Gavault vigjátékának reprizénél a közönség többször nyiltszini tapsal honorálta — a jelenetek szellemes fordulatosságát. A darab maga elmés és ötletes semmisség, de figurái ügyesen vannak beállítva és jól jellemeztek.

Az előadás stílusos és jól hangolt volt, a szereplők jórésze a dialogus eleven lüktetését és gyors tempóját éreztetni tudta s a rendezés is kihozta a jelenetek esztétizációját. Egyben azonban nagyot tévedett: a vigjáték nem operett s lehetetlen megengedni egyeseknek hogy az operett sablonfogásaival karrikizzanak.

Az együttesből messze kiemelkedett Kardos Géza pompás alakítása, akinek szeretetreméltó közvetlensége, kedvesen finom humora, biztos tudatossággal végrehajtott akciói és fölényes beszédkézsége művészi formát figuráját felelőtlenné teszik. Bánhidy megtalálta önmagát: amilyen sablonos a szerelmes szerepekben, ahol esupán allűrjeivel tudott hatni épolvó kifünnő, kvalitásos és szimpatikus színésznek bizonyult a naturbursch szerephőrn Kálmán Mancit temperamentumos igyekezettel, ügyesen és néhol kifogástalanul játszott. Kifejezésbeli készsége azonban nem tudta legyőzni a szerep nehézségeit, modoros mozgását pedig okvetlen fékezni kell. László Gyula most is aranyos kedélyű, biztos emberábrázoló színész s egy epizód szerepben ügyes figurát adott Halász Sándor. (H.)

Színházak és meszőszínházak közleményei: Szerdán C) berletben ismét A kis cukros kertül színe Kardoss Géza, Kálmán Mancit, Lux Böske, Bánhidy felléptével.

A császár brigadéros. A francia történelem legnagyobb napjait hozza élénk ez a film. A nagy Napoleon seregének harcra és az udvari élet pompája megelevenednek előttünk. Ma utoljára mutatja be az Apollo 5, 7 és 9 óraker.

Lenkeffy Ica első berlini filmje Angéla öröksége holnap az Apollóban.

Woranzoff hercegnő, orosz főúri dráma 6 felvonásban, a főszerepben Somlay Arthur, a magyar Nemzeti Színház tagja, továbbá Ellen Riechler és Hugo Flink elsőrangú művészek, Azonkívül: Fridolin mint gentlemann, amerikai burleszk ma utoljára van műsoron az Urániában este 7 és 9 óraker.

Fogalma sincs Önnek arról, hogy ki az a Nobody! Okvetlen meg kell Ön is ismerje Nobody-t!

Ha még nem is sejtí — hogy mit veszít azzal, ha nem nézi meg a Sátán fiait című 3 részes 20 felvonásos amerikai Vitograph előgert, csodás kalandtörténetet, melyben a főszerepet Edith Johnson és William Duncan a Big-Bill-Barry főszereplői játszák szombaton, vasárnap az Urániában.

Az egész városban csak arról beszélnek, hogy jön! Nobody a titokzatos férfi! De hová??

A TÖZSÖE

Kirchli zártkörűse okt. 4. (M.T.L.) Berlin 402, Holland 184 25 Newyork 374, London 2145, Páris 4075, Milánó 2280 Brüssel 4050, Kopenhagen 104.—, Prága 600—, Budapest 80 — Zágráb 250, Bukarest 495, Varsó 8, Bécs 082, Osztrák lebelyeg 28.

Budapesti zárlat okt. 4. (M.T.L.) Magyar hitel 1700 Osztrák hitel 650, Angol-Magyar bank 7.65, Leszámit bank 740, Magyar-Olasz bank 843, Jela hitelbank 240, Kerek bank 6975, Pesti hazai elem 22000, Erdemiskolai 40.70

Valuták. Napoleon 2120—75, Angel font 2680—1070, Dollár 407—, Francia frank 5000—000, Márka 660—, Lira 2770—2900, Osztrák kor. 28 1/2—29 1/2, Rubel 25—28 fél, Lei 610—, Sokol 727—, Svájci frank 9500—9500 Korona dinár 1165—, Frank márk 840—845, Lengyel marka 10—11.

Dollárt és más idegen pénzt, aranyt, ezüstöt legelődrágábban vesz **Simon György** DEBRECEN, Kossuth-u. 11.

Apró hirdetések.

Külön bejárati butorozott szoba azonnal kiadó.

Bélyeggyár és vésőintézet PAULÓ I. Battyányi-utca 22. Telefon 1365.

Mosott rongyot keres lapunk kiadóhivatala megvételre.

Molyvár ellen szörme és tüllruhák megőrzését a legnagyobb biztonságban baraktároz KÖVÁRY és ÁLT. BARN Plac-utca 42.

Pinkancsok felvételnek fix fizetés-sel és jutalékkal a kiadóhivatalunkban

Debreceni Gazdák Baskja Rézaványtársaság Kossuth-utca 17. Kölesbőket folyósít házakra, — földre és értékpapírokra Betéteket elfogad, a betétek után kamatot ad. Értékpapírokat és idegen pénzeket vásárol és elad. Elfogad értékeket megőrzés céljából és bérbe ad (sáfé deposit) páncélszekereket. Takarékpénztár és bankügyletek minden ágazatával foglalkozik. Felleknek minden pénzügyi művelésnél rendelkezésre áll.

VAS ARÚR, takarékhonnyak és lemezvédények beszeresethetők: **Bakos István** vas-kereskedésében. Egy tanuló felvétetik.

Biliárdasztal teljesen új posztóval behuzva, forgatható, sürgősen eladó. Felvilágosítást ad a kiadóhivatal vagy a tulajdonos TÓTH JÁNOS vendéglős, Nyírátor.

Nemzeti Hitelintézet részv.-társ. részvényeit a debreceni fiókintézet Kossuth-utca 7 szám alatti új üzlethelyiségében (Haas Fülöp és Fiai volt üzlethelyisége) a fiókintézet által kiadott elismervények beszerzésére ellenében folyó hó 5-től kezdve a részvényeseknek kiadjuk. **IGAZGATÓSÁG.**

Bort veszek csak nagyobb mennyiségűt, hordót adok hozzá. **Márkus Jenő** HATVAN-UTCA 22. SZ.

ARANYÉRT, EZÜSTÉRT budapesti magas árakat fizetek **Kramer** Simon György utca 17.

Köváry és Altmann szücsmesterek Debrecen, Piac utca 42. Pannonia szálló udvar Mindenféle szücs munkákat szak-szerűen készít a legutóbbi divat szerint. Ugyanot kész munkák kaphatók. Megrendeléseket pontosan eszközöl.

ÓCSKA vasat, rozot és mindennemű fémot legmagasabb ártért veszek. Kovácsoknak használatot bocserelek. Nagyobb tételeit elszállítok. **STEINER, Eötvös-u. 110.**